

Tweede Kamer
Aan de leden van de Vaste Kamercommissies voor VWS en J&V
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 5 november 2018

Geachte dames en heren,

Op 12 november 2018 bespreekt u het onderdeel Jeugd en aanverwante zaken van de begrotingen VWS en J&V met de ministers De Jonge (VWS) en Dekker (J&V). De Vereniging Nederlandse Gemeenten en de samenwerkende jeugdbranches Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC (samenwerkingsverband BGZJ) vragen uw aandacht voor een aantal knelpunten.

Tekorten belemmeren transformatie

Veel gemeenten komen geld tekort om de taken in het sociaal domein goed uit te voeren. Vorige week werd duidelijk dat 77 gemeenten in aanmerking komen voor een bijdrage¹ uit het Fonds tekortgemeenten 2018. Het gezamenlijke tekort van deze 77 gemeenten bedroeg bijna 489 miljoen euro. Er zijn veel meer gemeenten die tekorten hebben, maar die (net) niet boven de gestelde drempel komen.

We juichen toe dat minister De Jonge in het algemeen overleg Financiën Sociaal Domein op 3 oktober heeft toegezegd zowel onderzoek te gaan doen naar de uitgaven aan jeugdhulp als naar de volumegroei. In 2019 wordt de Integratie-uitkering Sociaal Domein (IUSD) overgeheveld naar de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds. Dat betekent dat vanaf 2020 de accessystematiek van toepassing is. Tot die tijd krijgen gemeenten dus geen middelen om de volumegroei op te vangen. In combinatie met de efficiëncykorting, die opliep tot 450 miljoen in 2017, is dat een belangrijke verklaring voor de grote tekorten.

Daarnaast wordt er ook onderzoek gedaan naar de verdeelmodellen in het sociaal domein. Dat onderzoek en de daarop gebaseerde aanpassingen worden van kracht per 2021. Dat betekent dat voor gemeenten die het diepst in het rood gaan vanwege het huidige verdeelmodel, pas op zijn vroegst bij de herziening in 2021 een oplossing voorhanden is. Het kabinet biedt geen oplossing voor gemeenten met ernstige tekorten als gevolg van het huidige verdeelmodel tot aan het moment van de nieuwe verdeling in 2021.

Wij pleiten daarom voor het:

- 1. Toevoegen van een budget voor de volumegroei 2019;***
- 2. Het inrichten van een voorziening vanuit het Rijk om ernstige tekorten op te vangen voor de jaren 2018, 2019 en 2020 totdat het nieuwe verdeelmodel van kracht is. De uitkomsten van het jeugdhulp onderzoek (begin 2019 gereed) kan hiervoor input leveren.***

¹ <https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/jeugdhulp/nieuws/verdeling-middelen-fonds-tekortgemeenten-bekend>

Professionalisering en vakmanschap

De knellende budgetten hebben ook grote gevolgen voor aanbieders van jeugdhulp en jeugdbescherming. Dat uit zich in druk op de tarieven en budgetten. Terwijl de doelstellingen van de Jeugdwet en de ambities uit de diverse actieplannen heel veel extra vragen van de professionals op de werkvloer, nemen de mogelijkheden om ze daar bij te ondersteunen alleen maar af. Er moet ruimte zijn voor scholing, voor reflectie en intervisie. Dat lukt niet als de nadruk ligt op bezuinigen. De druk op de arbeidsmarkt is groot, het wordt steeds moeilijker de juiste nieuwe medewerkers binnen te halen. Het verloop is relatief groot. Dit proces moeten we keren om vakmanschap en professionalisering centraal te kunnen stellen. Want één van de bedoelingen van de Jeugdwet is nu juist om de professionals de ruimte te geven hun werk goed te doen.

We pleiten daarom voor een serieuze verkenning naar de mogelijkheden voor een scholingsfonds, om ruimte voor professionalisering en vakmanschap te maken in een sector die financieel onder druk staat.

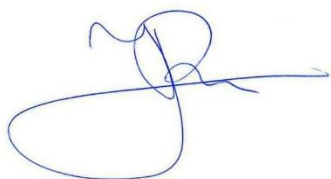
Randvoorwaarden voor lokale prestaties

Onze ambities en de actielijnen uit het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd moeten vooral op lokaal en regionaal niveau waargemaakt worden. Gemeenten en organisaties voor jeugdhulp en jeugdbescherming zijn dus vooral aan zet om hier stappen in te zetten. Ze kunnen dat echter niet alleen. Het rijk is aan zet om te zorgen dat aan de belangrijkste randvoorwaarden wordt voldaan, zoals: het beschikbaar stellen van voldoende middelen, het terugdringen van de administratieve lasten door uniformering en door vereenvoudiging van de inkoopregels. Daarnaast is voor onderzoek en kennisontwikkeling een landelijke infrastructuur nodig, omdat dit anders versnipperd in een decentraal stelsel. Juist voor de gewenste transformatie is gedegen onderzoek en verspreiding van de daarmee opgedane kennis van groot belang.

We vragen u de behandeling van wetsvoorstel 'wijziging Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en Zorgverzekeringswet (34857)' voortvarend ter hand te nemen. Dit wetsvoorstel maakt het mogelijk de door VNG en branches gezamenlijk ontwikkelde standaarden landelijk vast te leggen.

Met vriendelijke groet,

namens de VNG,

Jantine Kriens
Algemeen Directeur VNG

namens de Branches Gespecialiseerde
Zorg voor Jeugd (BGZJ),

Veronique Esman – Peeters
Directeur GGZ Nederland